

Τραυλισμός

Ε. Ν. Χελάς

Η δική σας εμπειρία από τον τραυλισμό

- Έχετε συναντήσει ποτέ άτομο που τραυλίζει?

Ποιες δεξιότητες είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη επικοινωνιακών και μαθησιακών ικανοτήτων;

Προσωπικότητα	Γενική υγεία	Αισθητηριακές	Κινητικές	Γνωστικές	Περιβάλλον
Κινητοποίηση	Σωματική υγεία	Ακοή	Καλή ανάπτυξη μυών	Προσοχή	Υπομονή
Κοινωνικότητα	Βιολογικές ανάγκες	Όραση	Καλό κινητικό συντονισμό	Μνήμη	Σεβασμό
Αυτοπεποίθηση		Όσφρηση		Συσχετισμό	Ενθάρρυνση
		Αφή		Συγκράτηση πληροφοριών	Περιορισμό αποτυχίας
		Κιναισθησία		Ανάκληση	Ευελιξία
				Γενίκευση	Ευκαιρίες
				Σειριακές δεξιότητες	Κοινό γνωστικό υπόβαθρο
				Γλωσσικές δεξιότητες	Σταθερότητα
				Νοημοσύνη	Γνώση του πλαισίου

Quiz

- Οι άνθρωποι που τραυλίζουν δεν είναι έξυπνοι?
- Ο εκνευρισμός προκαλεί τραυλισμό?

- Ο τραυλισμός μπορεί να οφείλεται σε μιμητικά πρότυπα?
- Βοηθάει αν πούμε σε κάποιον που τραυλίζει να πάρει μια βαθειά αναπνοή πριν μιλήσει?

- Βοηθάει αν πούμε σε κάποιον που τραυλίζει να σκεφθεί πρώτα καλά τι θέλει να πεί?
- Το άγχος είναι η αιτία του τραυλισμού?

Video

- <https://www.youtube.com/watch?v=vnlUDiilcUM&feature=youtu.be>

ΤΡΑΥΛΙΣΜΟΣ

- **Τραυλισμός**: διαταραχή επικοινωνίας κατά την οποία η ροή της ομιλίας διακόπτεται από επανάληψη (λέξης, συλλαβής ή φωνήματος), επιμήκυνση φωνήματος, μπλοκάρισμα, επαναδιατύπωση, παρεμβολή ήχων/φωνημάτων, τα οποία διαφέρουν ποιοτικά και ποσοτικά από αυτά που εμφανίζονται στην ομιλία ατόμων που δε τραυλίζουν.
- Και **δευτερεύουσες συμπεριφορές**: αποφυγή βλεμματικής επαφής, επαναλαμβανόμενες ρυθμικές κινήσεις των άκρων, μορφασμοί, πίεση χειλιών, κλείσιμο ματιών κτλ.
- Και **συναισθηματικές προεκτάσεις**: ντροπή, θυμό, απογοήτευση, άγχος, άρνηση για τον τραυλισμό κτλ.

Ορολογία

- Τραυλισμός
- Βατταρισμός
- Κεκεδισμός
- Διαταραχή ροής της ομιλίας
- Τραυλός/Κεκές/Άτομο που τραυλίζει
- Κολλάει/σκοντάφτει/μιλάει σκληρά/κάνει κυματάκια

Ιστορικά στοιχεία

- Αιγυπτιακές τοιχογραφίες/ ιερογλυφικό σύμβολο
- Δημοσθένης
- Ιπποκράτης/ ανισορροπία στην συνύπαρξη των τεσσάρων βασικών υγρων του σώματος (αίμα, φλέγμα, κιτρινη και μάυρη χολή)
- Μωυσής
- Αριστοτέλης /αδυναμία των μυών της γλώσσας

- Ορθόδοξη εκκλησία (Άγιος Αντώνιος)
- 19^ο και 20^ος αιωνας διαταραχή του εγκεφάλου και της γλωττίδας
- Ψυχογενείς εκφάνσεις αντιμετώπιση με συσκευές
- Ψυχοπαθολογία (Φροϋντ)
- Κακώς μαθημένη λεκτική συμπεριφορά
- Johnson, Travis, Van Riper

Ειδη τραυλισμού

- Εξελικτικός Τραυλισμός
- Επίμονος Τραυλισμός
- Νευρογενής
- Ψυχογενής
- Cluttering – Ταχυλαλία?

- Μαρία 4 ετών, κοινωνική, φιλική, ηπιες επαναλήψεις λέξεων, λίγα μπλοκαρίσματα και επιμηκύνσεις, ξεκίνησαν τα συμπτώματα πριν 2 χρόνια, η γονείς είναι ανήσυχοι και υπάρχει ιστορικό τραυλισμού στην οικογένεια

- Παναγιώτης 32 ετών, τον παρότρυναν από την εργασία του να επισκεφθεί ειδικό, παρουσιάζει εκρήξεις γρήγορης ομιλίας, ηπιες επαναλήψεις και πραγματολογικές αποκλίσεις, ο ίδιος πιστεύει ότι δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα με την ομιλία του

- Κώστας 16 ετών, εμφανίζει δυσρυθμίες από τα 3 έτη, ποποπο ποδήλατο
- Η μητέρα συζήτησε με τον παιδίατρο και αυτός την καθυσήχασε,
- Ο Κώστας τραυλίζει ακόμη και έχει δυσκολίες κοινωνικοποίησης

- Γιώτα 17 ετών ετοιμάζεται να δώσει πανελλαδικές, καλή μαθήτρια αλλά μετά από ένα τεστ στα μαθηματικά αρχισε να περουσιάζει ηπιες δυσρυθμίες και τικ στο δεξι βλέφαρο άσχετα από τις δυσρυθμίες της ομιλίας

- Γερασμος 56 ετών, παρουσίασε εγκεφαλικό επεισόδιο στην αριστερή μετωποκροταφική χώρα, παρουσιάζει σημασιολογικές παραφασίες και έντονες επαναλήψεις συλλαβών και λέξεων, σπάνια εμφανίζει μπλοκαρίσματα

ΠΣΛ- ΙΑΛΡ - ΑΣΗΑ

- WWW.LOGOPEDIST.GR
- WWW.IALP.INFO
- WWW.ASHA.ORG

Φυσιολογική ροή ομιλίας

Πως μπορούμε να την ορίσουμε?

Ποια τα χαρακτηριστικά της?

Άσκηση?

Φυσιολογική ροή

- Ροή ομιλίας χωρίς προσπάθεια ή η ομαλή μετάβαση ήχων συλλαβών και λέξεων (Guitar 2006)
- Ροή είναι η συνεχόμενη και μη διακοπτόμενη κίνηση των μυών της ομιλίας και των ήχων που καταλήγουν σε αυτή (Yiary & Seery 2011)

ASHA (1999)

- Η παράμετρος εκείνη της παραγωγής της ομιλίας που περιλαμβάνει τη συνέχεια την ομαλότητα το ρυθμό και την προσπάθεια με τις οποίες ένας ομιλητής παράγει τις διάφορες γλωσσολογικές μονάδες

Χαρακτηριστικά ροής

- Παρουσία επαναλήψεων, επιμηκύνσεων και αναθεωρήσεων
- Παρουσία πάυσεων ομιλίας
- Ρυθμός ομιλίας
- Βαθμός φυσικής και νοητικής προσπάθειας
- Προσωδία

Άσκηση

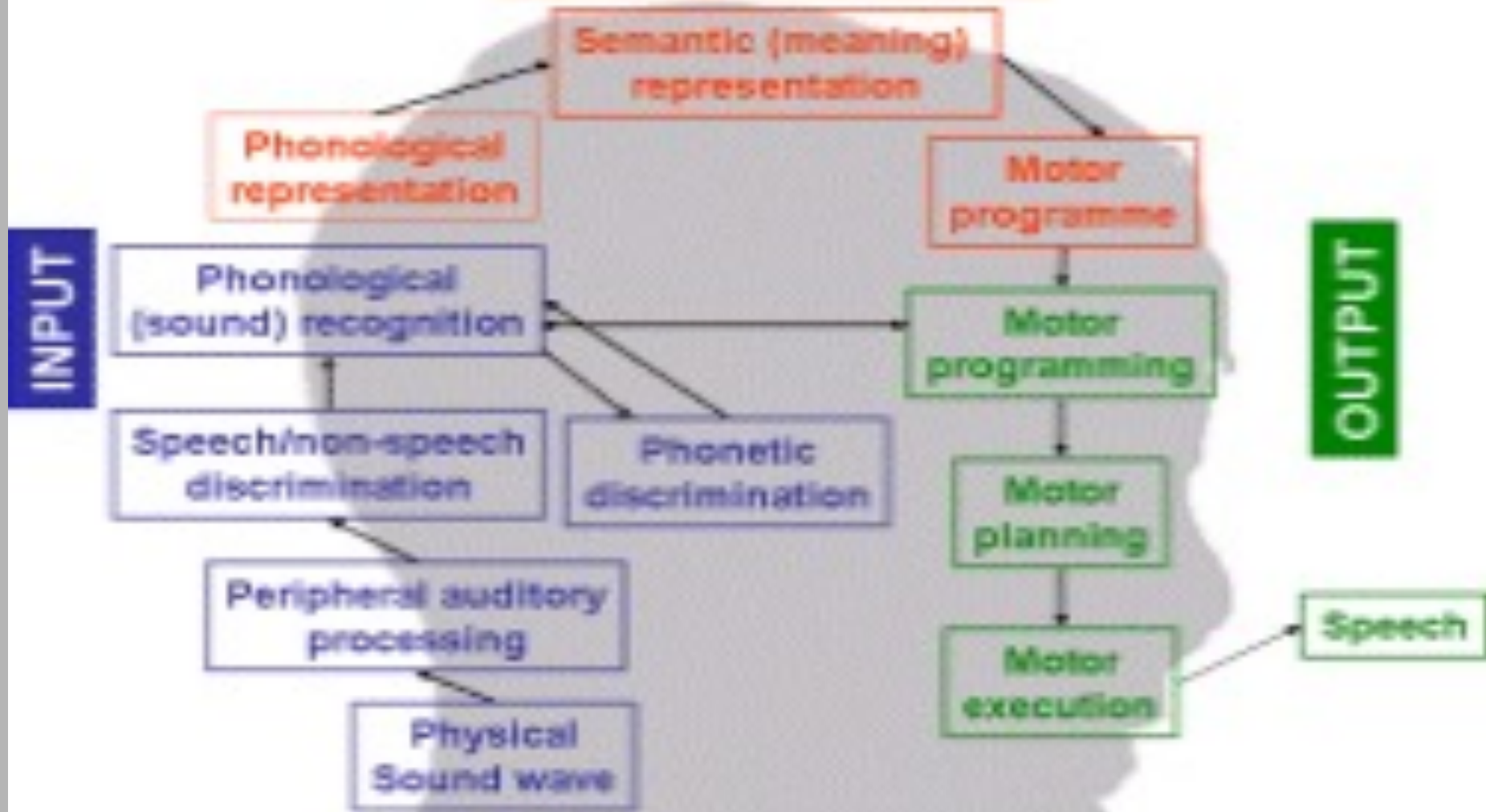
- Μετρήστε την ροή ομιλίας των συμφοιτητών σας
- Αυθόρμητη ομιλία
- Ανάγνωση
- Περίληψη από κείμενο που διάβασαν

- 1.Χρονομετρηστε το δειγμα ομιλία σε δευτερολεπτα
- 2. μετρηστε τον αριθμο λέξεων του δείγματος
- 3. διαιρέστε τα 60'' με τον αριθμό των δευτερολέπτων του δείγματος
- 4. πολλαπλασιάστε τον αριθμό των λέξεων με το αποτέλεσμα από τη διαίρεση
- Το αποτέλεσμα δίνει τον αριθμό λέξεων ανα λεπτό

Μηχανισμός ομιλίας

- Κεντρικό νευρικό
- Αναπνευστικό
- Φωνητικό
- Αρθρωτικό
- Ακουστικό
- Ιδεοδεκτικό και κιναισθητικό σύστημα

REPRESENTATION

Πρωτεύουσες συμπεριφορές

- Ονομάζονται στιγμές τραυλισμού
- Εμφανίζονται από 10-50% στην ομιλία
- Διαρκούν από 1 – 5 δευτερόλεπτα
- επαναλήψεις, επιμηκύνσεις, μπλοκαρίσματα

Επαναλήψεις

- Ήχου
- Συλλαβής
- Μονοσύλλαβης Λέξης
- Φράσης
- Μειώνονται μετά τα 4 έτη

Επιμηκύνσεις

- Άηχων
- Ηχηρών
- Εκπνεόμενου αέρα
- Αρθρωτές στην ίδια θέση
- Εμφανίζονται εξελικτικά μετά τις επαναλήψεις
- Διάρκεια από ½ -πολλά δευτερόλεπτα
- Συνήθως αρχικός ήχος λέξεις

Μπλοκαρίσματα

- Εξελικτικά εμφανίζονται τελευταία
- Παράλληλη ακατάλληλη διακοπή της ροής του εκπνεόμενου αέρα και των αρθρωτικών κινήσεων
- Μπορεί να συμβαίνουν σε διάφορα από τα συστήματα που εμπλέκονται στην ομιλία
- Συνήθως πολλαπλασιάζονται κατά τον επίμονο τραυλισμό
- Διάρκεια έως 5 δευτερόλεπτα

Δευτερεύουσες συμπεριφορές

- Συμπεριφορές Διαφυγή ή/και Αποφυγής
- Χρησιμοποιούνται για να αντιμετωπίσουν ή να καλύψουν τις δυσρυθμίες
- Κυρίως είναι σωματικές ενέργειες ή και λεκτικές (παρεμβολές- αντικαταστάσεις λέξεων, εναλλαγές ύψους φωνής)
- Μαθημένες συμπεριφορές
- Δεν είναι επιτυχείς
- Δείχνουν συνειδητοποίηση της κατάστασης

Διαφυγής

- Προσπαθεί το άτομο να διαφύγει από την στιγμή τραυλισμού
- Κούνημα κεφαλιού
- Ενταση στους νμύες του λαιμού
- Αυξηση ρυθμού ομιλίας
- Κλείσιμο ματιών

Αποφυγής

- Προσπάθεια του ατόμου να αποφύγει το τραυλικό επεισόδιο
- Παρεμβολές ήχων
- Αντικατάσταση λέξεων
- Σωματικές ενέργειες

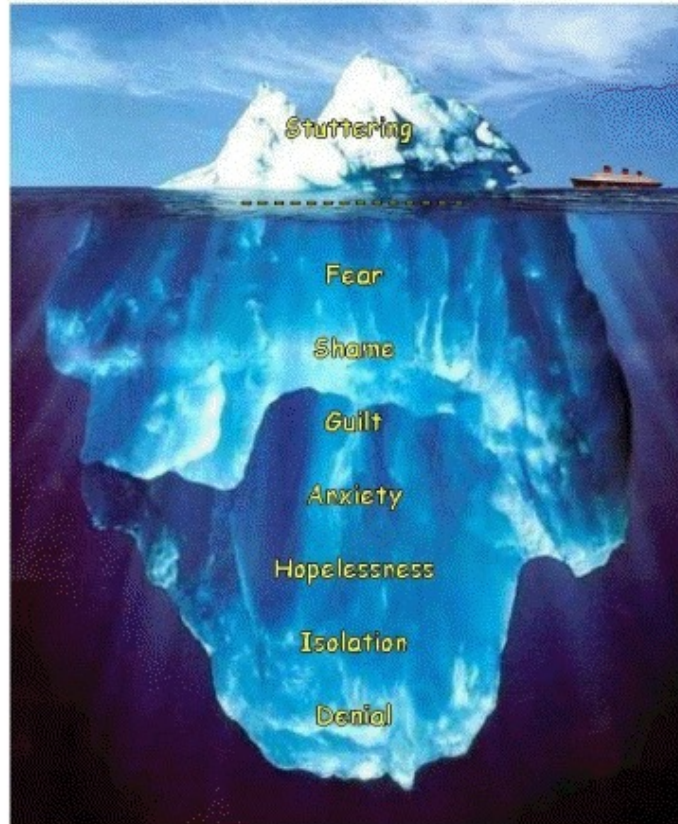
Επιπρόσθετη κατηγοριοποίηση

- Δυσρυθμίες ανάμεσα στις λέξεις (επαναλήψεις φράσεων ή πολυσύλλαβων λέξεων, παρεμβολές, αναθεωρήσεις) δεν διακόπτουν τη ροή σημαντικά γιαυτό ονομάζονται μη τραυλικές
- Δυσρυθμίες στη μέση των λέξεων (οι γνωστές πρωτευουσες συμπεριφορές) διακόπτουν τη ροή (Yairi 1999)

Συναισθηματικές πεποιθήσεις

- Συστολή
- Αποφυγή κοινωνικών καταστάσεων
- Δυσκολία στις διαπροσωπικές σχέσεις
- Δυσκολία με την ευρεση εργασίας
- Απογοήτευση
- Ενοχή
- Άγχος

The Iceberg Analogy of Stuttering

www.russhicks.com/iceberg

(Sheehan 1970)

Διαφοροδιάγνωση

- Από άλλες αναπτυξιακές διαταραχές
- Από άλλα είδη τραυλισμού

Αναπτυξιακές διαταραχές

- Δυσπραξία
- Γλωσσική Διαταραχή

Άλλα ειδη τραυλισμού

- Ψυχογενής επίκτητος
- Νευρογενής επίκτητος
- Cluttering

και εξελικτικ

Πίνακας 2.1: Κύριες διαφορές ΨΕΤ και εξελικτικού/επιμονου τραυλισμού

Σύμπτωμα / Χαρακτηριστικό	Ψυχογενής Επίκτητος Τραυλισμός	Εξελικτικός και Επίμονος Τραυλισμός
Έναρξη	Ξαφνική	Ξαφνική ή σταδιακή
Πιθανότερη αιτιολογία	Ψυχογενής - Μη οργανική	Πολυπαραγοντική
Ηλικία	Εφηβεία ή ενήλικη ζωή	2-8 ετών (πιο συχνά)
Ομιλία σε συνθήκες που προ-άγουν ευχέρεια	Πιο δυσρυθμική	Βελτιωμένη (συνήθως)
Ομιλία κατά τη δοκιμαστική θεραπεία	Συνήθως θεαματική βελτίωση	Σπάνια θεαματική βελτίωση

Πηγές: Deal, 1982, Mahr και Leith, 1992

Πίνακας 2.2: Κύριες διαφορές NET και εξελικτικού/επίμονου τραυλισμού

Σύμπτωμα / Χαρακτηριστικό	Νευρογενής Επίκτητος Τραυλισμός	Εξελικτικός και Επίμονος Τραυλισμός
Έναρξη	Ξαφνική	Ξαφνική ή σταδιακή
Πιθανότερη αιτιολογία	Νευρογενής	Πολυπαραγοντική
Ηλικία έναρξης	Πιο συχνά ενήλικες	2-8 ετών (πιο συχνά)
Ομιλία σε συνθήκες που προάγουν ευχέρεια	Ίδιο επίπεδο δυσρυθμίας	Βελτιωμένη (συνήθως)
Ψυχολογική αντίδραση	Ενόχληση, αλλά όχι άγχος	Άγχος (ειδικά σε ενήλικες)
Δευτερεύουσες συμπεριφορές	Αν παρούσες, ήπιες	Παρούσες (ειδικά σε ενήλικες)
Φαινόμενο προσαρμογής	Σχεδόν ανύπαρκτο	Υπαρκτό

Πηγές: De Nil και Rochon, 2008, Guitar, 2006, Silverman, 1996

Πίνακας 2.3: Κύριες διαφορές μεταξύ Cluttering και Εξελικτικού και Επίμονου Τραυλισμού

Σύμπτωμα / Χαρακτηριστικό	Cluttering	Εξελικτικός και Επίμονος Τραυλισμός
Ρυθμός ομιλίας	Ακανόνιστος/γρήγορος	Αργός ή φυσιολογικός
Συνειδητοποίηση	Σχεδόν μηδαμινή	Υπαρκτή
Ομιλία σε στρεσογόνες καταστάσεις	Βελτιωμένη (συνήθως)	Πιο δυσρυθμική
Ομιλία σε χαλαρές καταστάσεις	Πιο δυσρυθμική	Βελτιωμένη
Γλωσσικές προεκτάσεις	Υπαρκτές	Σπάνια (σε σοβαρό βαθμό)
Μαθησιακές επιδόσεις	Μειωμένες	Συνήθως φυσιολογικές
Ικανότητες προσοχής/συγκέντρωσης	Μειωμένες	Συνήθως φυσιολογικές
Ψυχοσύνθεση	Ξένοιαστη	Αγχώδης, συνεσταλαγμένη

Πηγές: Myers και St. Louis, 1986, St. Louis και Hinzman, 1986, Weiss, 1964

ΤΡΑΥΛΙΣΜΟΣ

- Μία πλήρης αξιολόγηση ενός παιδιού που τραυλίζει περιλαμβάνει μία εκτίμηση των κινητικών και ακουστικών του δεξιοτήτων και τη χορήγηση ενός σύντομου τεστ αξιολόγησης των γλωσσικών ικανοτήτων του.
- Η πιο σημαντική πλευρά της διαγνωστικής διαδικασίας είναι μία εκτενής συνέντευξη με τους γονείς.
- Θέλουμε να γνωρίζουμε την άποψή τους για το παιδί και το πρόβλημα ροής του, πως προσπάθησαν να το βοηθήσουν, και πώς ανταποκρίθηκε το παιδί στις προσπάθειές τους.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΓΕΝΙΚΑ – ΠΑΙΔΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

- Διαφοροδιάγνωση παιδιών που εμφανίζουν «φυσιολογικές» δυσρυθμίες και αυτών που τραυλίζουν.
- Αξιολόγηση σοβαρότητας τραυλισμού,
- Εκτίμηση της πρόγνωσης (πόσο πιθανό είναι το παιδί να σταματήσει να τραυλίζει χωρίς θεραπευτική παρέμβαση),
- Συλλογή δεδομένων για το σχεδιασμό κατάλληλων θεραπευτικών στόχων,
- Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της θεραπείας

Β. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΓΕΝΙΚΑ - ΕΝΗΛΙΚΕΣ

- Βαθμός σοβαρότητας τραυλισμού
- Πιστεύω του ατόμου σχετικά με την έναρξη και τα αίτια των δυσρυθμιών του
- Θεραπείες, λογοθεραπευτικές ή άλλες, που είχε ακολουθήσει στο παρελθόν
- Οικογενειακό και επαγγελματικό περιβάλλον,
- Η πορεία του τραυλισμού από την έναρξή του
- Με ποιους τρόπους επηρεάζει ο τραυλισμός της ζωή του ατόμου
- Κίνητρο για θεραπεία
- Καταστάσεις στις οποίες αυξάνονται οι δυσρυθμίες

ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Ιστορικό παιδιού: ιστορικό κύησης και τοκετού, ιατρικό ιστορικό, οικογενειακό ιστορικό, αναπτυξιακό ιστορικό, κοινωνικοσυναισθηματικό ιστορικό, εκπαιδευτικό/σχολικό ιστορικό κ.λπ.
- Δεν επηρεάζουν βέβαια την εμφάνιση του τραυλισμού οι διαφορές των παιδιών στο ιστορικό.
- Διερεύνηση συναισθημάτων και αντιλήψεων του παιδιού και των γονιών και των αντιδράσεών τους

ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΑΙΔΙΩΝ

- Είναι επίσης αρκετά χρήσιμο να παρακολουθούμε το παιδί με το γονιό του καθώς παίζουνε ή συζητάνε.
- Κατάλληλες τροποποιήσεις στο περιβάλλον του παιδιού μπορεί να βελτιώσουν τη ροή της ομιλίας του.
- Ο κλινικός παρατηρεί το ρυθμό ομιλίας του γονέα, τις συντακτικές δομές και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί, και γενικά το επικοινωνιακό του στυλ (αν κάνει πολλές ερωτήσεις στο παιδί, εάν το διακόπτει, εάν διατηρεί βλεμματική επαφή και πως αντιμετωπίζει τις δυσρυθμίες του παιδιού).
- Σκοπός αυτού του μέρους της αξιολόγησης είναι η αναγνώριση πιθανών παραγόντων που επηρεάζουν τη ροή της ομιλίας του παιδιού.

ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΛΟΓΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

- Ο κλινικός συλλέγει αρκετές πληροφορίες σχετικά με το ιστορικό του τραυλισμού του ενήλικα και με τα συναισθήματα, τις αντιλήψεις, και τα πιστεύω του για το πρόβλημα ομιλίας.
- Τα παραπάνω πραγματοποιούνται μέσω της συνέντευξης και της συμπλήρωσης ιστορικού αλλά και με τη βοήθεια συγκεκριμένων ερωτηματολογίων (π.χ. Erickson scale of Communication Attitudes – Andrews & Cutler, 1974 και Overall Assessment of the Speaker's Experience of Stuttering – Yaruss & Quesal, 2004).

Απόκτηση δείγματος

- Μονόλογος 2-3 λεπτών, τουλάχιστον 350 συλλαβών,
- 2-3 λεπτών συζήτηση με τον κλινικό, τουλάχιστον 350 συλλαβών,
- Ομιλία στο τηλέφωνο ή/και συζήτηση με άγνωστο άτομο
- 2-3 λεπτών συνομιλία με κάποιο πολύ οικείο φιλικό ή συγγενικό πρόσωπο, τουλάχιστον 350 συλλαβών
- Ανάγνωση κειμένου 200 περίπου λέξεων για μεγαλύτερα παιδιά και ενήλικες. (διερεύνηση συμπεριφορών αποφυγής, σταθερότητα, προσαρμογή)
- Μαγνητοφώνηση δείγματος ομιλίας του παιδιού στο σπίτι.

Ανάλυση δείγματος

- Αφού συλλέξουμε το δείγμα ομιλίας ο λογοθεραπευτής καταγράφει, αναλύει και κωδικοποιεί μόνο τις φράσεις που είναι καταληπτές και δεν αποτελούν επανάληψη φράσεων του συνομιλητή.

Ανάλυση δείγματος

- Συγκεκριμένα καθορίζουμε:
 1. Συνολικό αριθμό δυσρυθμιών
 2. Συχνότητα των διαφορετικών τύπων συμπτωμάτων
 3. Διάρκεια των συμπτωμάτων
 4. Τύποι και συχνότητα συνοδών κινητικών συμπεριφορών

Ανάλυση δείγματος

- Συλλέγουμε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα για τα παρακάτω:
 - ❖ Συχνότητα δυσρυθμιών: υπολογισμός της συχνότητας δυσρυθμιών μετρώντας τον αριθμό δυσρυθμιών στις 100 συλλαβές.
δυσρυθμιών στο δείγμα = $\frac{\# \text{δυσρυθμιών}}{\# \text{συλλαβών ή λέξεων}} \times 100$

Ανάλυση δείγματος

❖ Είδος δυσρυθμιών: υπολογισμός του ποσοστού του κάθε είδους δυσρυθμίας επί του συνολικού αριθμού των δυσρυθμιών.

π.χ. #επαναλήψεων συλλαβών / συνολικού αριθμού δυσρυθμιών (X) 100

Ανάλυση δείγματος

❖ Ομάδες / συμπλέγματα δυσρυθμιών:

π.χ. Θ__θαθαθάλασσα (επιμήκυνση + επανάληψη συλλαβής)

❖ Μέσος όρος αριθμού επαναλήψεων ανά επανάληψη.

π.χ. θαθαθαθάλασσα (3 επαναλήψεις), ρορόδα (1 επανάληψη), δαδαδάχτυλο (2 επαναλήψεις) > μέσος όρος αριθμού επαναλήψεων ανά επανάληψη = $(3+1+2)/3 = 2$

Ανάλυση δείγματος

- ❖ Μέση διάρκεια δυσρυθμιών σε ms ή sec.
Γενικά μπορείτε να υπολογίσετε το μέσο όρο των 10 μακρύτερων δυσρυθμιών.
- ❖ Ταχύτητα ομιλίας εκφρασμένη σε #αριθμό λέξεων ή #συλλαβών / λεπτό
- ❖ Ρυθμός και διάρκεια των επαναλήψεων.
για παράδειγμα το θε-θε-θέλω είναι πιο γρήγορο από το θε---θε---θέλω

Ανάλυση δείγματος

- Αλλαγές στη χροιά και την ένταση της φωνής κατά τη διάρκεια των δυσρυθμιών.
- Εκτίμηση δευτερευόντων μη λεκτικών συμπεριφορών τραυλισμού (π.χ. αποφυγή βλεμματικής επαφής, ρυθμικό χτύπημα ποδιού, μυϊκή ένταση στο λαιμό, την κάτω γνάθο κτλ.)

- Μέσα σ___' αυτό το ντα-νταβαντούρι, μια μέρα μας έπεσε, θυμάμαι από τον ουρανό ένα νούμερο που δεν το περιμέναμε. Ήταν ένας νέος λεπτός με κοντό σγουρό μαλλί και μεμεμε-μεγάλα μαύρα μάτια, που, φυσικά έ___γραφε κι εκείνος στίχους ελεύθερους, όταν όμως είδε ότι τα χειρόγραφα του εεε δεν προξενήσανε την εντύπωση που προσδοκούσε, το γύρισε αμέσως αλλού. Ήτανε λέει και μουσικός. Απορήσαμε όλοι μας. **Δηδη**-δηλαδή τι μουσικός; Βιολιστής; Πιανίστας; Όχι μας εξήγησε. Ήταν σ__**σ**υ-συνθέτης. Αυτό δεν το περιμέναμε. Υπήρχε στην Ελλάδα τέτοιο είδος; Είδηση δεν είχαμε.

- Ο τελευταίος συνθέτης που ξέραμε ήταν ο Μανώλης Καλομοίρης. Ύστερα τι σχέση μπορούσε να έχει η μουσική με τη μοντέρνα ποίηση; Μεγά**γα**λη μας αποκρίθηκε. Απόδειξη ότι είχε κάνει μουσική για την *Αμοργό* και για τις *Παραλλαγές πάνω σε μια αχτίδα*. Βρεθήκαμε σε αμηχανία. **Κοι**-κοιτάξαμε τον **σ__**υνομιλητή μας με δυσπιστία. Αν έλεγε την αλήθεια δεν είχε παρά να μας το αποδείξει. Τον οδηγήσαμε αμέσως στο σπίτι του Βαλαωρίτη κι εκεί, ο Μάνος Χατζιδάκης, αυτός ο νέος συνθέτης **κα**-κάθισε στο πιάνο.

Εκτίμηση βαθμού σοβαρότητας τραυλισμού

- Κλίμακα Andrews & Harris (1964)
 - ❖ Βαθμός 0 – καμία δυσρυθμία
 - ❖ Βαθμός 1 – ελαφρύς βαθμός τραυλισμού, δυσρυθμίες στο 0-5% των λέξεων του δείγματος ομιλίας, η επικοινωνία δεν επηρεάζεται
 - ❖ Βαθμός 2 – μέτριος βαθμός τραυλισμού, δυσρυθμίες στο 6-20% των λέξεων του δείγματος ομιλίας, η επικοινωνία επηρεάζεται ελάχιστα
 - ❖ Βαθμός 3 – σοβαρός βαθμός τραυλισμού, δυσρυθμίες σε περισσότερες των 20% των λέξεων του δείγματος ομιλίας, η επικοινωνία σίγουρα επηρεάζεται.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

- Μάτια (ανοιγοκλείνουν; κλείνουν; Κίνηση προς τα πάνω ή προς τα κάτω, κάθετη κίνηση, άλλα)
- Μύτη (διαστολή, ζάρωμα, άλλα)
- Μέτωπο (ρυτιδιάζει)
- Κεφάλι (τρέμει, κίνηση προς τα πάνω ή προς τα κάτω, πλευρική κίνηση προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά, άλλα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

- Χείλη (τρέμουλο, ανατρέπει το κάτω χείλος, άλλα)
- Γλώσσα (clicking, υπερβολική κίνηση, άλλα)
- Δόντια (σφίγγει, τρίζει, κροταλίζει, άλλα)
- Γνάθος (σφίγγει, ανοίγει, κλείνει, άλλα)
- Λαιμός (σφίγγεται, τίναγμα, σπασμός, κίνηση προς τα κάτω ή προς τα πάνω, πλευρική κίνηση προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά)
- Δάχτυλα (ελαφρύ χτύπημα, τρίψιμο χεριών, σφίξιμο χεριών, υπερβολική κίνηση, clicking, άλλα)
- Χέρια (σφίγγει τη γροθιά, πιέζει χέρια, λοξεύει χέρια, άλλα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΩΝ

- Βραχίονες (υπερβολική κίνηση, αδέξιες κινήσεις, σε ένταση, άλλα)
- Πόδια (σε ένταση, γρήγορες κινήσεις, άλλα)
- Αναπνοή (μιλάει με λίγο αέρα, μη απαραίτητη εισπνοή, ακουστή εισπνοή, ακουστή εκπνοή, δυσρυθμία, άλλα)
- Άλλα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

ΑΝΑΠΝΟΗ

- Φυσιολογική αναπνοή σε ανάπαυση
- Φυσιολογική αναπνοή κατά τη διάρκεια της ομιλίας
- Ρηχή αναπνοή
- Ακουστή εισπνοή
- Παρατεταμένη εισπνοή
- Άσθμα, δύσκολη αναπνοή
- Μη ρυθμική αναπνοή

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

Αναπνοή

- Εισπνέουν πολύ συχνά
- Δεν εισπνέουν αρκετό αέρα
- Εισπνέουν πολύ αέρα
- Εισπνέουν χρησιμοποιώντας μόνο το πάνω μέρος του θώρακα
- Προσπαθούν να μιλήσουν ενώ εισπνέουν
- Εκπνέουν μεγάλη ποσότητα αέρα πριν ξεκινήσουν να μιλήσουν
- Προσπαθούν να μιλήσουν ενώ έχουν ήδη χρησιμοποιήσει όλον τον αέρα
- Νιώθουν ότι δε μπορούν να εισπνεύσουν πολύ αέρα
- Είναι σε ένταση όταν εισπνέουν
- Είναι σε ένταση όταν εκπνέουν

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

ΦΩΝΗΣΗ

- Φυσιολογικές φωνητικές λειτουργίες
- Καθυστέρηση στην έναρξη φώνησης
- Hard glottal attacks
- Διαταραχές ύψους φωνής
- Υπερβολικές εναλλαγές ύψους
- Πολύ δυνατή φωνή
- Πολύ χαμηλή φωνή
- Εναλλαγές έντασης

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

ΑΡΘΡΩΣΗ

- Φυσιολογικές αρθρωτικές κινήσεις
- Απαλές αρθρωτικές κινήσεις
- Έντονες αρθρωτικές κινήσεις
- Φυσιολογική άρθρωση
- Άλλα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

ΠΡΟΣΩΔΙΑ

- Φυσιολογική προσωδία
- Παρατεταμένες παραγωγές ήχων
- Υπερβολικός τονισμός
- Μη τυπικός τονισμός
- Άλλα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΤΡΑΥΛΙΣΜΟ

ΡΥΘΜΟΣ

- Κατάλληλος
- Υπερβολικά γρήγορος
- Υπερβολικά αργός

Προσαρμογή - Συνέπεια

- Προσαρμογή=Τάση μείωσης της συχνότητας των δυσρυθμιών μετά από συνεχόμενες προφορικές αναγνώσεις του ίδιου κειμένου
- Συνέπεια = Τάση ορισμένων δυσρυθμιών να παραμένουν στα ίδια σημεία κατά τις συνεχόμενες προφορικές αναγνώσεις του ίδιου κειμένου

Τι το χρειαζόμαστε;

- Μπορούμε να ονομάσουμε τον τραυλισμό προβλέψιμο
- Δομούμε καλύτερα το θεραπευτικό πλάνο
- Αν ένας τραυλισμός δεν είναι προβλέψιμος είναι πιο σοβαρός

Αξιολόγηση προσαρμογής

- Ίδιο κείμενο 5-6 φορές χωρίς συζήτηση ανάμεσα στις αναγνώσεις και συνεχόμενα
- Στα μικρά παιδιά περίπου 50 λέξεις
- Ο βαθμός προσαρμογής υπολογίζεται με την αφαίρεση του αριθμού δυσρυθμιών κατά την τελευταία ανάγνωση
- Ποσοστό 50% δείχνει ότι υπάρχει προσαρμογή

Αξιολόγηση συνέπειας

- σύγκριση των 3 πρώτων αναγνώσεων 1-2, 1-3, 2-3
- Ποσοστό μικρότερο του 50% δηλώνει ότι το φαινόμενο δεν είναι τόσο κυρίαρχο

- Ο τραυλισμός εκδηλώνεται τυπικά στην περίοδο ραγδαίας εξέλιξης του λόγου και της ομιλίας του παιδιού κατά την οποία το παιδί μεταβαίνει από το στάδιο της χρήσης φράσεων δύο λέξεων στη χρήση πολύπλοκων προτάσεων.
- Τις περισσότερες φορές αυτό συμβαίνει στο ηλικιακό εύρος μεταξύ 2 και 5 ετών αλλά ορισμένες φορές και πολύ νωρίτερα, όπως στην ηλικία των 18 μηνών.
- Οι προσπάθειες του παιδιού να μάθει να μιλά και η αναμενόμενη ψυχολογική ένταση που συνοδεύει τη φυσιολογική ανάπτυξη, μπορεί να είναι οι άμεσοι λόγοι που πυροδοτούν την εμφάνιση των σύντομων επαναλήψεων, των δισταγμών και των επιμηκύνσεων ήχων που συνιστούν συμπτώματα του αρχόμενου τραυλισμού αλλά και της «φυσιολογικής δυσχέρειας στη ροή της ομιλίας»

- Αυτά τα πρώτα σημάδια τραυλισμού σταδιακά μειώνονται και στη συνέχεια εξαφανίζονται στα περισσότερα παιδιά ενώ μερικά παιδιά θα συνεχίσουν να τραυλίζουν.
- Για την ακρίβεια, θα αρχίσουν να εμφανίζουν λεκτικές συμπεριφορές μεγαλύτερης μυϊκής έντασης και διάρκειας σαν αντίδραση στη ντροπή, στο φόβο και στη δυσθυμία που τους προκαλούν οι δυσκολίες στην ομιλία.
- Η έγκαιρη παραπομπή σε εξειδικευμένο λογοθεραπευτή για καθοδήγηση των γονέων και θεραπεία, πριν το παιδί αναπτύξει σοβαρές κοινωνικές και συναισθηματικές αντιδράσεις στον τραυλισμό του, είναι καθοριστική για την καλή πρόγνωση στην αποκατάσταση της ομιλία

Συχνότητα, επιπολασμός και παράγοντες επικινδυνότητας ενδεικτικοί χρόνιας δυσκολίας

- Περίπου 5% των παιδιών προσχολικής ηλικίας περνούν από μία φάση δυσχέρειας στη ροή της ομιλίας που κρατάει έξι μήνες ή και περισσότερο.
- Τα 3/4 των παιδιών που αρχίζουν να τραυλίζουν θα ξεπεράσουν τη δυσκολία τους στη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας, ενώ στο 1% περίπου του γενικού πληθυσμού θα εγκατασταθεί ένα μακρόχρονο πρόβλημα.
- Η αναλογία αγοριών-κοριτσιών που τραυλίζουν εμφανίζεται ίση κατά την εκδήλωση της δυσκολίας, αλλά μελέτες δείχνουν ότι στον πληθυσμό των παιδιών που συνεχίζουν να τραυλίζουν και στη σχολική ηλικία, τα αγόρια είναι 3-4 φορές περισσότερα απ' ότι τα κορίτσια

Το οικογενειακό ιστορικό

- Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι σχεδόν τα μισά παιδιά που τραυλίζουν έχουν ένα συγγενή που τραυλίζει.
- Ο κίνδυνος ένα παιδί να τραυλίζει, αντί να εμφανίζει συμπτώματα «φυσιολογικής δυσχέρειας στη ροή της ομιλίας», είναι μεγαλύτερος εάν το μέλος της οικογένειας που τραύλιζε συνεχίζει να τραυλίζει.
- Υπάρχει μικρότερος κίνδυνος εάν το μέλος της οικογένειας που τραύλιζε ξεπέρασε τον τραυλισμό του κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας

Ηλικία κατά την έναρξη

- Παιδιά που εμφανίζουν δυσκολίες στη ροή της ομιλίας πριν την ηλικία των 3½ χρόνων είναι πιθανότερο να ξεπεράσουν τον τραυλισμό τους, ενώ για παιδιά που εμφανίζουν τέτοιου είδους δυσκολίες μετά από αυτήν την ηλικία, οι πιθανότητες μειώνονται.

Χρόνος που μεσολαβεί από την έναρξη

- Εάν ένα παιδί τραυλίζει για διάστημα 6 μηνών μειώνονται σημαντικά οι πιθανότητες να το ξεπεράσει από μόνο του.
- Εάν τραυλίζει για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών, οι πιθανότητες να το ξεπεράσει από μόνο του μειώνονται ακόμα περισσότερο.
- Ένα ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 75% και 80% όλων των παιδιών που αρχίζουν να τραυλίζουν, θα σταματήσει να τραυλίζει σε διάστημα 12-24 μηνών από τη στιγμή έναρξης, χωρίς θεραπεία

Φύλο

- Τα κορίτσια είναι πιθανότερο από τα αγόρια να ξεπεράσουν τον τραυλισμό τους.
- Καταρχάς φαίνεται ότι κατά την πρώτη παιδική ηλικία υπάρχει μία εγγενής διαφορά μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στις ικανότητες του λόγου και της ομιλίας.

Άλλοι γλωσσικοί παράγοντες

- Ένα παιδί που μιλά καθαρά, με ελάχιστα ή καθόλου λάθη στην ομιλία του έχει μεγαλύτερες πιθανότητες να ξεπεράσει τον τραυλισμό σε σχέση με το παιδί που, εξαιτίας των λαθών του στην ομιλία, δε γίνεται κατανοητό από τους άλλους.
- Αν ένα παιδί κάνει συχνά λάθη στην ομιλία όπως αντικατάσταση ενός φθόγγου από έναν άλλο ή απαλοιφή φθόγγων, ή έχει δυσκολίες στο να ακολουθεί εντολές, θα πρέπει να ανησυχήσουμε περισσότερο.
- Τα νεότερα ερευνητικά δεδομένα αντικρούουν προηγούμενες έρευνες που υποστήριζαν ότι τα παιδιά που αρχίζουν να τραυλίζουν, σαν ομάδα, έχουν χαμηλότερες γλωσσικές ικανότητες. Αντιθέτως, υπάρχουν ενδείξεις ότι βρίσκονται μέσα στα αναμενόμενα από τις κλίμακες όρια ή και υψηλότερα.
- Οι αυξημένες γλωσσικές ικανότητες φαίνεται να είναι μάλλον αρνητικός προγνωστικός παράγων για τα παιδιά στα οποία ο τραυλισμός εμμένει

- Κανένας από τους ανωτέρω παράγοντες επικινδυνότητας από μόνος του, δε φαίνεται να είναι ικανός δείκτης ενός χρόνιου προβλήματος.
- Οι συνέπειες από τους παράγοντες αυτούς ή η συνύπαρξη κάποιων από αυτούς, δείχνει να είναι αυτή που διαφοροποιεί τα παιδιά για τα οποία ο τραυλισμός εμφανίζεται και φεύγει, από αυτά για τα οποία ο τραυλισμός εμφανίζεται και εμμένει

Φυσιολογική Δυσχέρεια στη Ροή της Ομιλίας

- Μεταξύ της ηλικίας των 18 μηνών και των 7 χρόνων, πολλά παιδιά περνούν στάδια δυσχέρειας στη ροή της ομιλίας που συσχετίζονται με την προσπάθειά τους να μάθουν να μιλούν.
- Τα παιδιά ηλικίας 18 μηνών έως 3 χρόνων με «φυσιολογικές δυσχέρειες στη ροή της ομιλίας» εμφανίζουν συμπτώματα όπως επαναλήψεις φθόγγων, συλλαβών και λέξεων, κυρίως στην αρχή της πρότασης.
- Συνήθως αυτές οι επαναλήψεις εμφανίζονται με συχνότητα μίας επανάληψης σε κάθε δέκα προτάσεις περίπου

- Μετά τα 3 χρόνια, τα παιδιά με φυσιολογική δυσχέρεια στη ροή της ομιλίας είναι πιθανότερο να επαναλαμβάνουν μονοσύλλαβες λέξεις (το-το γάλα...) ή φράσεις (θέλω να...θέλω να... θέλω να πιω γάλα) και λιγότερο πιθανό να επαναλαμβάνουν φθόγγους ή συλλαβές.
- Επίσης συχνά χρησιμοποιούν «γεμίσματα» (εμβολοφρασίες) όπως το «εεεεε» ή «εμμμ» και μερικές φορές αλλάζουν θέμα στη μέση μιας φράσης ή αφήνουν μία φράση ανολοκλήρωτη

- Τα παιδιά με φυσιολογική δυσχέρεια στη ροή της ομιλίας μπορεί να εμφανίζουν τα συμπτώματα της δυσχέρειας οποτεδήποτε αλλά είναι πιθανόν τα συμπτώματα να αυξάνονται όταν είναι κουρασμένα, ενθουσιασμένα, εκνευρισμένα ή υποχρεώνονται να βιαστούν να μιλήσουν.
- Επίσης μπορεί να έχουν μεγαλύτερη δυσχέρεια όταν κάνουν ερωτήσεις ή όταν κάποιος τους κάνει ερωτήσεις.
- Η δυσχέρεια που εμφανίζουν στη ροή της ομιλίας μπορεί να αυξάνει σε συχνότητα για αρκετές μέρες ή εβδομάδες και μετά να μειώνεται για εβδομάδες και μήνες σε βαθμό που δύσκολα να γίνεται αντιληπτή, μέχρι να ξανακάνει την εμφάνισή της αργότερα

- Τυπικά, τα παιδιά με φυσιολογική δυσχέρεια στη ροή της ομιλίας δε συνειδητοποιούν τα συμπτώματα και δε δείχνουν σημάδια έκπληξης ή δυσαρέσκειας. Οι αντιδράσεις των γονιών στη φυσιολογική δυσχέρεια είναι περισσότερες από αυτές των παιδιών τους.
- Η πλειοψηφία των γονιών δε θα εντοπίσουν τις δυσχέρειες στη ροή του παιδιού τους ή θα τις χειριστούν σαν κάτι φυσιολογικό. Μερικοί γονείς όμως θα είναι εξαιρετικά ευαίσθητοι στον τρόπο που αναπτύσσεται η ομιλία του παιδιού τους και θα ανησυχούν αδικαιολόγητα για τη φυσιολογική δυσχέρεια στη ροή της ομιλίας.
- Αυτοί οι γονείς με την υπερβολική ανησυχία συχνά επωφελούνται από τον εφησυχασμό που προσφέρει η παραπομπή σε έναν λογοθεραπευτή, η εξειδικευμένη αξιολόγησή του και η πρόσθετη καθοδήγηση που μπορεί να τους προσφέρει.

Ήπιος Τραυλισμός

- Ο ήπιος τραυλισμός μπορεί να εμφανιστεί οποιαδήποτε στιγμή μεταξύ των ηλικιών των 18 μηνών και των 7 ετών, αλλά πιο συχνά ξεκινά μεταξύ των 3 και 5 ετών, όταν η γλωσσική ανάπτυξη είναι ιδιαίτερα ταχεία.
- Ο τραυλισμός σε κάποια παιδιά πρωτοεμφανίζεται κάτω από συνθήκες αναμενόμενης συναισθηματικής πίεσης, όπως όταν γεννιέται ένα αδερφάκι ή όταν η οικογένεια μετακομίζει σε ένα καινούργιο σπίτι.
- Τα παιδιά με ήπιο τραυλισμό μπορεί να παρουσιάσουν τα ίδια συμπτώματα (επαναλήψεις ήχων, συλλαβών και λέξεων) με αυτά των παιδιών με φυσιολογική δυσχέρεια στη ροή της ομιλίας, αλλά συνολικά σημειώνουν μεγαλύτερη συχνότητα επαναλήψεων καθώς και περισσότερες επαναλήψεις κάθε φορά.

- Για παράδειγμα, αντί για μία με δύο επαναλήψεις μίας συλλαβής, τα παιδιά αυτά μπορεί να την επαναλάβουν τέσσερις ή πέντε φορές («Δώ-δών-δών-δών-δώσε μου να φάω».).
- Μπορεί επίσης τα παιδιά αυτά σε κάποιες περιστάσεις να επιμηκύνουν ήχους, όπως π.χ. «MMMMMMMMμά, αυτή είναι η μπμπμπμππάλα μου». Πέρα από αυτά τα λεκτικά χαρακτηριστικά, τα παιδιά με ήπιο τραυλισμό μπορεί να επιδείξουν σημάδια αντίδρασης απέναντι στη δυσχέρειά τους στη ροή της ομιλίας. Για παράδειγμα, μπορεί να πεταρίζουν τα βλέφαρα ή να κλείνουν τα μάτια τους, να κοιτάζουν αλλού, ή να σφίγγουν το στόμα τους όταν τραυλίζουν.

- Ένα άλλο σύμπτωμα του ήπιου τραυλισμού είναι η εμμονή των δυσχερειών. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι φυσιολογικές δυσχέρειες στη ροή της ομιλίας θα εμφανιστούν για λίγες μέρες και μετά θα εξαφανιστούν.
- Ο ήπιος τραυλισμός όμως, έχει την τάση πιο συχνά να εμμένει. Μπορεί να εμφανίζεται μόνο σε συγκεκριμένες περιστάσεις, αλλά είναι πιο πιθανό να εμφανίζεται σε αυτές τις συγκεκριμένες περιστάσεις κάθε μέρα για μεγαλύτερο διάστημα.
- Ένα τρίτο σύμπτωμα που σχετίζεται με τον ήπιο τραυλισμό είναι ότι το παιδί μπορεί να μη δείχνει σοβαρή ανησυχία για το πρόβλημά του, αλλά να βρίσκεται στιγμιαία σε αμηχανία ή να απογοητεύεται. Τα παιδιά σε αυτό το στάδιο της διαταραχής μπορεί ακόμα και να ρωτήσουν τους γονείς τους γιατί αντιμετωπίζουν αυτό το πρόβλημα στην ομιλία

- Οι αντιδράσεις των γονέων στον ήπιο τραυλισμό ποικίλουν. Οι περισσότεροι γονείς θα είναι τουλάχιστον ελαφρώς ανήσυχοι για τον τραυλισμό, θα αναρωτιούνται τι πρέπει να κάνουν και εάν αυτοί είναι οι υπαίτιοι της δυσκολίας του παιδιού τους.
- Κάποιοι γονείς δεν θα παρατηρήσουν καθόλου τη δυσκολία αυτή, ενώ άλλοι μπορεί να είναι πάρα πολύ ανήσυχοι, αλλά αρχικά να αρνούνται αυτή τους την ανησυχία.

Σοβαρός τραυλισμός

- Τα παιδιά με σοβαρό τραυλισμό συνήθως παλεύουν να ξεκινήσουν τις λέξεις, δείχνουν σημεία αυξημένης μυϊκής έντασης και προσπαθούν να κρύψουν τον τραυλισμό αποφεύγοντας να μιλήσουν.
- Αν και ο σοβαρός τραυλισμός είναι πιο συχνός σε μεγαλύτερα παιδιά, μπορεί να εμφανιστεί οποιαδήποτε στιγμή ανάμεσα στις ηλικίες 1½ και 7 ετών.
- Σε κάποιες περιπτώσεις, εμφανίζεται μετά από μήνες ή χρόνια ήπιου τραυλισμού.

- Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις, σοβαρός τραυλισμός μπορεί να εμφανιστεί ξαφνικά, χωρίς να προϋπάρχει περίοδος ήπιου τραυλισμού.
- Ο σοβαρός τραυλισμός χαρακτηρίζεται από δυσρυθμίες σε κάθε φράση ή πρόταση, με κάποιες στιγμές τραυλισμού να έχουν διάρκεια ενός δευτερολέπτου ή ακόμη μεγαλύτερη.
- Συχνά επίσης παρατηρούνται επιμηκύνσεις φωνημάτων και σιωπηλά μπλοκαρίσματα της ομιλίας.
- Στα παιδιά με σοβαρό τραυλισμό όπως και στα παιδιά με ήπιο τραυλισμό, παρατηρούνται κάποια κοινά χαρακτηριστικά όπως πετάρισμα των βλεφάρων, κλείσιμο των ματιών, αποφυγή βλεμματικής επαφής, ή φυσική ένταση γύρω από το στόμα και άλλα μέρη του προσώπου.

- Επιπλέον, αυτή η ένταση και η 'πάλη' παρατηρείται ως αύξηση του ύψους της φωνής κατά τη διάρκεια των μπλοκαρισμάτων ή των επιμηκύνσεων. Τα παιδιά με σοβαρό τραυλισμό, μπορεί να χρησιμοποιούν ήχους όπως το «ααα» το «εεε» ή μικρές λέξεις όπως το «λοιπόν», πριν μια λέξη στην οποία αναμένουν ότι θα τραυλίσουν.
- Ο σοβαρός τραυλισμός μπορεί να εδραιωθεί κυρίως τα παιδιά που τραυλίζουν για περισσότερο από 18 μήνες, αν και κάποια από αυτά τα παιδιά θα παρουσιάσουν αυθόρμητη ανάκαμψη.
- Η απογοήτευση και η ντροπή που συνδέονται με την πραγματική δυσκολία για ομιλία, μπορεί να δημιουργήσουν φόβο για την ομιλία.
- Τα παιδιά με σοβαρό τραυλισμό συχνά είναι νευρικά ή συνεσταλμένα σε περιστάσεις όπου αναμένουν ότι θα τους ζητηθεί να μιλήσουν. Ενώ ο τραυλισμός των παιδιών παρουσιάζεται κάθε μέρα, κάποιες μέρες θα είναι, πιθανότατα, πιο εμφανής

- Οι γονείς των παιδιών με σοβαρό τραυλισμό ανησυχούν για το εάν το παιδί τους θα τραυλίζει για πάντα και για τον τρόπο που εκείνοι μπορούν να βοηθήσουν.
- Πολλοί γονείς λανθασμένα πιστεύουν ότι έχουν κάνει κάτι το οποίο προκάλεσε το πρόβλημα. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, οι γονείς δεν είναι αυτοί που προκάλεσαν τον τραυλισμό. Φέρονται στο παιδί που τραυλίζει όπως φέρονται και στα άλλα τους παιδιά. Παρ' όλα αυτά νιώθουν υπεύθυνοι για τη δυσκολία του παιδιού.
- Συχνά, οι γονείς βοηθούνται από την επιβεβαίωση ότι ο τραυλισμός του παιδιού τους είναι το αποτέλεσμα πολλών διαφορετικών παραγόντων και όχι η συνέπεια του τι εκείνοι έχουν ή δεν έχουν κάνει.

Συμβουλευτική γονέων παιδιών με φυσιολογικές δυσχέρειες στη ροή της ομιλίας

- Εάν το παιδί παρουσιάζει φυσιολογικές δυσχέρειες, οι γονείς θα χρειαστούν την επιβεβαίωση ότι αυτές είναι σαν τα λάθη που το κάθε παιδί κάνει όταν κατακτά καινούριες ικανότητες, όπως το περπάτημα, το γράψιμο ή το να μάθει ποδήλατο.
- Οι γονείς που είναι ιδιαίτερα ανήσυχοι, μπορεί να βρουν χρήσιμο το να μειώσουν τη δική τους ταχύτητα ομιλίας, να χρησιμοποιούν μικρότερες, πιο απλές προτάσεις και να μειώσουν τον αριθμό των ερωτήσεων που υποβάλλουν

- Ίσως να θέλουν επίσης να οργανώσουν συγκεκριμένο χρόνο, όπου το παιδί θα τους μιλάει σε ένα ήσυχο, χαλαρό περιβάλλον. Δεν πρέπει να ζητούν από το παιδί να μιλάει αργά ή να επαναλαμβάνει τις λέξεις με δυσχέρειες.
- Αντιθέτως πρέπει να συγκεντρωθούν στο να ακούν ήρεμα, τι τους λέει το παιδί.

Συμβουλευτική γονέων με παιδιά με ήπιο τραυλισμό

- Στους γονείς των παιδιών με ήπιο τραυλισμό, πρέπει να δοθεί η συμβουλή να μη δείξουν ανησυχία ή πανικό, αλλά να παραμείνουν όσο πιο υπομονετικοί γίνεται.
- Στόχος τους είναι να προσφέρουν ένα άνετο περιβάλλον ομιλίας και να ελαχιστοποιήσουν την απογοήτευση και την αμηχανία των παιδιών.
- Συνήθως οι γονείς αναστατώνονται όταν το παιδί τους επαναλαμβάνει ήχους ή λέξεις, αλλά πρέπει να διαβεβαιωθούν ότι αυτές οι δυσχέρειες είναι μικρά λαθάκια, καθώς το παιδί μαθαίνει να συνδυάζει την ικανότητά του να μιλάει, με τις ιδέες που θέλει να εκφράσει.

- Εάν οι γονείς αφήσουν το παιδί να καταλάβει ότι οι επαναλαμβανόμενες δυσχέρειες είναι αποδεκτές, θα βοηθήσουν έτσι ώστε η ανάπτυξη λόγου και ομιλίας του παιδιού τους να γίνει χωρίς αυξανόμενη ένταση και αγωνία.
- Στους γονείς πρέπει επίσης να δοθεί η συμβουλή να μειώσουν τη δική τους ταχύτητα ομιλίας σε ένα μέτριο και ήρεμο ρυθμό, ιδιαίτερα όταν το παιδί περνάει μια περίοδο αυξημένου τραυλισμού.
- Είναι συχνά δύσκολο για πολυάσχολους, ανήσυχους γονείς να προσφέρουν στα παιδιά τους πρότυπα ομιλίας με αργό ρυθμό. Θα χρειαστούν λοιπόν ενθάρρυνση για να συνεχίσουν αυτήν την προσπάθεια και μετά την προκαταρκτική δοκιμή.
- Τα περισσότερα παιδιά, άσχετα με το εάν τραυλίζουν ή όχι, ωφελούνται από το να εκτίθενται σε μια πιο αργή, αλλά φυσιολογική ροή ομιλίας. Τα παιδιά που τραυλίζουν συνήθως μειώνουν τη δική τους ταχύτητα, εάν οι γονείς τους μιλούν πιο αργά

Θεωρίες

- Ερώτημα 1: βιολογικός, ψυχογενής ή περιβαλλοντικός?
- Ερώτημα 2: κινητική διαταραχή ή γλωσσική

Van Riper

- Κινητική δυσκολία
- Συγχρονισμός κίνησης
- Ελλιπής χρονικός συντονισμός

Διαταραχή εγκεφαλικής οργάνωσης

- Έλλειψη ημισφαιρικής κυριαρχίας
- Καθυστέρηση στην ανάπτυξη του αριστερού ημισφαιρίου κατά την εμβρυϊκή ζωή
- Δεν επαληθεύτηκε ουσιαστικά ποτέ αυτή η θεωρία

Περιβαλλοντικές θεωρίες

- Διαγνωσογενής θεωρία: αποτέλεσμα της διάγνωσης του τραυλισμού από τον περίγυρο (Johnson 1959)
- Επικοινωνιακή Αποτυχία και Αναμονη Δυσκολιών (Bloodstein 1995): αποτέλεσμα αποτυχίας και απογοήτευσης στην προσπάθεια παραγωγής ομιλίας

- Μοντέλο Απαιτήσεων και Ικανοτήτων (Adams 1980): η διαταραχή γεννάται όταν οι απαιτήσεις του περιβάλλοντος για ευχέρεια ομιλίας είναι μεγαλύτερες από τις υπάρχουσες δυνατότητες

Θεωρία για γλωσσικό υπόβαθρο

- Υπόθεση Συγκεκαλυμμένης Διόρθωσης (Kolk & Postma 1997): ψυχογλωσσολογική προσέγγιση, μειωμένη ικανότητα αυτοδιόρθωσης των γλωσσικών λαθών σε μικρό χρονικό διάστημα

Κληρονομικός Παράγοντας

- συνδυασμός εγγενών και περιβαλλοντικών παραγόντων.
- κληρονομείται μία γενετική προδιάθεση για τον τραυλισμό και γι' αυτό άλλωστε εμφανίζεται συχνότερα στα αγόρια
- μεγαλύτερη συνάφεια στον τραυλισμό μεταξύ μονοζυγωτικών από ότι μεταξύ διζυγωτικών διδύμων .
- σε κάποιες περιπτώσεις η προδιάθεση για τον τραυλισμό μπορεί να οφείλεται σε εγγενείς εγκεφαλικές βλάβες
- ωστόσο για ένα μεγάλο αριθμό παιδιών που τραυλίζουν δεν υπάρχει ούτε κληρονομικό ιστορικό τραυλισμού, ούτε ξεκάθαρες ενδείξεις εγκεφαλικής βλάβης.

Νευροβιολογική βάση

- Μελέτες απεικόνισης του εγκεφάλου, καταδεικνύουν ότι ενήλικοι που τραυλίζουν εμφανίζουν διακριτές ανωμαλίες στην λειτουργία του εγκεφάλου.
- Σε αντίθεση με άλλους ομιλητές, τα πρόσωπα που τραυλίζουν εμφανίζουν υπό-ενεργοποίηση των αισθησιοκινητικών κέντρων του αριστερού ημισφαιρίου και υπέρ-ενεργοποίηση των ομολόγων δομών του δεξιού ημισφαιρίου κατά τη διάρκεια της ομιλίας (‘με ή χωρίς τραυλισμό’).
- Η δυσλειτουργία υποθέτουμε ότι οφείλεται στη μη ολοκληρωμένη διαβίβαση των απαραίτητων αισθησιοκινητικών πληροφοριών για τη ρύθμιση των γρήγορων αρθρωτικών κινήσεων της φυσιολογικής ομιλίας.
- Τόσο η προσωρινά φυσιολογική ομιλία, που επιτυγχάνεται με το τραγούδι ή την από κοινού (παράλληλη) ανάγνωση, όσο και η μονιμότερη ευφράδεια, που επιτυγχάνεται ως αποτέλεσμα των συμπεριφοριστικών θεραπευτικών προσεγγίσεων, δείχνουν να εξομαλύνουν τους τρόπους εγκεφαλικής λειτουργίας που πυροδοτούν τον τραυλισμό.